

О. М. Коваленко, В. В. Родіонова

ПРОТРОМБОТИЧНА АКТИВАЦІЯ СИСТЕМИ ГЕМОСТАЗУ У ХВОРИХ НА ХОЗЛ У СПОЛУЧЕННІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпро

У хворих на ХОЗЛ найпоширенішою асоційованою патологією є гіпертонічна хвороба (ГХ), яка діагностується щонайменше у кожного 10 хворого з ХОЗЛ у віці 40 років. Ця коморбідність зростає з віком. ГХ — найвпливовіший фактор розвитку та прогресування ішемічної хвороби серця, церебро-васкулярних хвороб. Майже 50 % фатальних витоків у пацієнтів з ХОЗЛ обумовлено не респіраторними ускладненнями, а гострими серцево-судинними катастрофами, в розвитку яких провідне значення має індуція тромбогенезу. Активуючу дію на судинний ендотелій та опосередкований цим протромботичний вплив при наявності ХОЗЛ мають чинники персистуючого системного запалення.

Мета дослідження — дослідити стан тромбоцитарної та плазменної ланок системи гемостазу у коморбідних пацієнтів з ХОЗЛ та артеріальною гіпертензією за умов стабільного перебігу захворювань.

Методи дослідження

Проведено аналіз анамнестичних даних, об'єктивний огляд, визначення артеріального тиску, спірометрія, дослідження показників тромбоцитарної ланки гемостазу із визначенням ступеня адгезії тромбоцитів (Тр), індукованої аденозиндифосфатом (АДФ), колагеном, тромбіном, агрегації Тр; коагуляційної ланки гемостазу: фібриногену (Фг), тромбінового часу (ТЧ), активованого часткового тромбoplastинового часу (АЧТЧ), протромбінового індексу (ПТІ), міжнародного нормалізованого відношення (МНВ), розчинених фібринмономерних комплексів (РФМК), ступеня активності антитромбіну ІІІ (ААтІІІ), статистична обробка даних з визначенням середніх показників, медіани, критерію Манна-Уїтні при достовірності на рівні $p < 0,05$.

Клінічна характеристика

Обстежено 60 пацієнтів, з яких до І гр. було включено 27 хворих на ХОЗЛ (групи В–D) у сполученні з ГХ ІІ стадії, віком $(54,7 \pm 1,25)$ р. До ІІ гр. увійшли 23 хворі на ГХ ІІ ст., середнього віку — $(57,36 \pm 4,82)$ р. Дослідження проводилося у стабільний період захворювань (відсутність загострення ХОЗЛ більше ніж 2 місяці) на тлі застосування пацієнтами І та ІІ груп стандартної базисної терапії ХОЗЛ та ГХ. В контрольну (К) групу було включено 10 практично здорових осіб у віці $(55,3 \pm 2,34)$ р.

Результати

Ступінь адгезії Тр в І гр. $40,00 [36,0;52,0]$ % був вищим, ніж в ІІ гр. — $34,04 [24,0;40,0]$ %; і в І гр., і в ІІ гр. перевищував показник К гр. — $32,0 [23,0;36,0]$ %. Агрегація, стимульована АДФ та колагеном, в І гр. $64,15 [56,10;74,10]$ %, та $62,80 [55,70;78,00]$ %, в ІІ гр. — $64,90 [51,50;70,30]$ % та $65,70 [50,60;86,40]$ % — без достовірної різниці, але в обох групах була вищою, ніж в К гр. — $53,90 [49,80;53,30]$ % та $49,35 [45,60;55,30]$ %. Індукована тромбіном агрегація в І гр. $74,70 [63,60;86,40]$ % була вищою, ніж в ІІ гр. $62,20 [52,60; 74,20]$ % та К гр. $56,25 [53,60;58,40]$ %.

В І гр. показники плазменної ланки гемостазу: Фг $3,1 [2,8;3,7]$ г/л, ТЧ $15,8 [15,2;16,7]$ сек., АЧТЧ $20,4 [19,3;2,0]$ сек., ПТІ $104,0 [98,0;111,0]$ %, МНВ $0,95 [0,89;1,02]$, РФМК $5,0 [3,5;7,5]$ г/л, ААтІІІ $106 [88,0;110,0]$ %. В ІІ гр. Фг $3,3 [2,8;4,0]$ г/л, ТЧ $16,0 [15,4;16,3]$ сек., АЧТЧ $19,7 [17,3;20,6]$ сек., ПТІ $106 [100,0;109,0]$ %, МНВ $0,93 [0,90;1,00]$, РФМК $4,5 [3,5;8,0]$ г/л, ААтІІІ $100,0 [86,0;108,0]$ %. Всі вищезначені показники не мали суттєвої різниці у хворих І та ІІ груп. В К гр. рівні фібриногену $2,2 [1,9–2,3]$ г/л, АЧТЧ $24,1 [20,9;26,8]$ сек., РФМК $3,5 [2,5;4]$ г/л були нижчими, МНО $1,2 [1,0;1,4]$ вищим ніж аналогічні показники в І та ІІ групах.

Висновок

У коморбідних хворих на ХОЗЛ та ГХ зростає активність коагуляційної ланки гемостазу, але за умов відсутності загострення ХОЗЛ додаткова прокоагуляційна активність не визначається. В

той же час, чинники персистуючого системного запалення низької інтенсивності мають активуючу дію на стан судинно-тромбоцитарної ланки гемостазу, підвищуючи загальний протромботичний потенціал у хворих при сполученні ХОЗЛ та АГ.